

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinque

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

2 An expediat baptizare ante vsum rationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

horum infantium, dicendum est, Christum in illis verbis: Docere omnes gentes, non tantum proposuisse id, quod simpliciter necessarium est ad valorem baptismi, sed quod erat necessarium ad Ecclesiae propagationem & promulgationem Euangelij, quodque in his, qui capaces sunt, oportet fieri, ut conuenienter sint dispositi ad Baptismum & effectum eius suscipiendum. Vnde ulterius dicitur, tam haec verba, quam illa, Qui crediderit & baptizatus fuerit: dicta esse de adultis, ut exponit Innoc. 3. in c. Maiores, de Baptismo: non tamen propterea excluduntur paruuli: sed fit specialis mentio adulatorum, quia illis praedicandum erat Euangelium, ut illi conuenterentur & ad Ecclesiam venirent, secumque suos infantes afferrent. Propter quam causam dicit August. hos infantes credere per eos, per quos ad baptismum offeruntur, & lib. 3. de liber. arb. cap. 23. ait, fidem offerentium prodesse paruulis: non quidem per modum necessariae dispositionis, sed quia per eam fit, ut eis applicetur sacramentum fidei, ut ipse explicat serm. 10. de verbis Apostoli, & serm. 14. post medium. Vnde etiam dici possunt huiusmodi infantes credere, non actu interno fidei, sed ipso opere, & susceptione Baptismi: ita ut credere eis nihil aliud sit, quam fidem Christi opere ipso in Baptismo profiteri. Atque ad eum modum dicuntur saluari in fide parentum, sicut supra vidimus agentes de statu legis naturae. Et eodem modo loquuntur de nostris infantibus baptizatis Dionys. Iustin. Prosp. & Bernard. locis sect. seq. citandis: nam per fidem parentum intelligenda est non interior, & (ut ita dicam) personalis fides eorum, sed ipsa exterior fidei professio, quam parentes vel profitentur, vel profiteri debent. Tandem dicuntur hi paruuli credere, non actu, sed habitu: quae fides non antecedit Baptismum, sed per eum infunditur. Ita Innoc. 3. d. c. Maiores, & propterea Conc. Trid. definit, hos infantes esse proprie Christianos & fideles, & August. 1. de Pecc. merit. cap. 33. Inter fideles (inquit) computantur & credere dicuntur: quia hoc eis acquiritur per Baptismi sacramentum.

SECTIO II.

Vtrum expediat baptizare infantes Christianorum filios ante rationis usum.

Quia non omnia quae fieri possunt valide, licent aut expedire: ideo non satis est, ostendisse, posse paruulos baptizari, nisi etiam declarem, an id liceat, vel expediat. Et quoniam valde diuersa ratio est de filijs infidelium & Christianorum, ideo de his prius dicemus, postea de reliquis. Fuit ergo quorundam haeticorum sententia, non expedire, hos infantes baptizare ante annos discretionis. Ita sentiunt Lutherani, ut moderni authores referunt. Et in eundem errorem inclinat Ludouicus Viues in scholijs ad Augustinum, 1. de Cit. Dei, c. 27. eisdemque fauet Erasmus, qui praefatione in Matth. dixit, si in infantia aliqui baptizentur, cum peruenerint ad usum rationis, dandam eis esse liberam facultatem, ut vel in religione Christiana permaneat, vel, si malint, aliam eligant. Et hinc potest sumi fundamentum huius erroris: quia nemo, cum incipit ratione uti, cogendus est, ut in Christum credat: nam fides debet esse maxime libera & spontanea: ergo etiam filij Christianorum non sunt hac libertate priuandi: ergo non expedit eos ante rationis usum baptizare: quia vel postea cogendi sunt credere, & in Catholica Ecclesia permanere, quod est contra libertatem Christianam, vel: si hac libertas violanda non est, Baptismus & character eius exponuntur periculo, ut indigne tractentur & contemnantur.

1. Conclusio. Dico primo, non solum est licitum, verum etiam magis expediens, hos infantes baptizare antequam possint ipsi libere consentire. Est conclusio certa de Conc. Trid. fide, tradita in Triden. sess. 7. Can. 13. de Baptism. vbi

anathematis datur eum, qui dixerit, praestare omitti eorum baptismum, quam eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesiae. Fundamentum praecipuum sumitur ex Ecclesiae consuetudine: nam quod vniuersa Ecclesia seruat, semperque seruauit in his, quae ad animarum salutem spectant, non solum licitum est (cum errare non possit in moribus: regitur enim a Spiritu sancto, qui non permittit eam errare in re tam graui) verum etiam valde expediens. Imo etiam si solum humanam auctoritatem spectemus, est incredibile, esse deceptos tot sanctos & sapientissimos viros, qui in omni aetate & in omnimodo huiusmodi consuetudinem conuenientem, & utilitatis infidelium maxime opportunam semper iudicauerunt. Sed quod vniuersa Ecclesia ita nunc sentiat, ex ipso usu satis patet. Quod vero semper idem senserit, constat ex veterum testimonijs. Clemens lib. 6. Constit. 15. sic inquit, Baptizate paruulos vestros, & educate eos in disciplina & praecipis Dei. Dionys. c. 7. de Eccles. Hierar. alias 12. part. 3. circa finem, contrarij erroris mentionem facit, eiusque sectatores grauius reprehendit his verbis: Pueros vero, etiam qui nondum diuina mysteria intelligere possunt, diuini ortus participes fieri, sanctissimorumque diuinae societatis signorum, videtur quidem, ut ais, non sanatis hominibus, & a religione nostra abhorrentibus merito risu dignissimum, si eos, qui audire non possunt diuina, Pontifices docent: & non intelligentibus frustra ea, quae sancte tradita acceperunt, tradunt. Est post multa. Hoc quoque de hac re dicimus, quod senserit nostri Pontifices a veteribus acceptum nobis tradiderunt. Aiunt enim, id quod etiam verum est, pueros si in sancto instituto ac lege instituantur, ad sanctam animi constitutionem peruenturos esse ab omni errore solutos ac liberos, & sine vilo vitae impurae periculo. Quod postea latius profequitur, declarans, quanta his infantibus utilitas ex baptismo proueniat, & quomodo per sponsores, eorum ignorantiae, atque impotentiae Ecclesia subueniat. Vnde Chrysost. tom. 1. homil. de Adam & Eva, (si illius est) Praedicat (inquit) Ecclesia Catholica vbique diffusa, debere baptizari paruulos propter originale peccatum, & tom. 5. ad Neophytos: Hac (inquit) de causa etiam infantes baptizamus, ut non sint coinquinati peccato, ut eis addatur sanctitas, iustitia, adoptio, hereditas, fraternitas Christi, ut eius membra sint omnes, ut Spiritus habitatio fiant. Hanc etiam esse Apostolicam traditionem dixit, Orig. lib. 5. in ad Roman. circa illa verba, c. 6. Qui mortuus est, iustificatus est a peccato. De qua eleganter etiam scribit Hieronym. allegans Cyprian. & August. lib. 3. contra Pelag. in vltimis verbis, & Prosper 2. de uocatione gentium, c. 8. & Greg. libro 7. Reg. epist. 57. & in Respon. ad August. Respon. 10. Optime Gregor. Nazian. oratione 40. §. Omnes aetatum gradus attingit, inter alia, inquit, Infans tibi est, ne occasionem improbitas arripiat, ab infantia sanctificetur: ab ipsis vnguiculis Spiritui consecratur, sic etiam dixit Basilius, Homil. 13. ex varijs: nullam aetate non esse opportunam suscipiendo baptismo. Quam sententiam habet etiam Irenaeus, li. 2. contra haeres. c. 19. expressis nominans: Infantes, paruulos, pueros, & iuuenes, seniores. Multa etiam de hac re scribit Bernard. epistol. 77. 2. 40. & sermone 66. in Cantic. Atque hoc etiam confirmant omnia, quae ex Pontificibus & Concilijs praecedenti sectione adduximus. Nam illa non solum explicant potestatem, sed etiam usum, & Ecclesiae consuetudinem declarant. Ratio vero huius assertionis est: nam in primis constat hoc esse licitum, eum nec per se, & ex obiecto sit intrinsece malum: neque etiam sit iure positio prohibita. Primum patet, quia haec actio non habet prauum obiectum, cum nec sit iniuriosa proximo, sed potius utilissima, ut dicemus: nec sacramento, cum detur homini capaci & non indigno: nec Christo aut Deo, cum cedat potius in honorem eius & religionis augmentum, & animarum

marum salutem. Secundum patet, quia tale ius potestium, neq; diuinum, neq; humanum est: neutrum enim scriptum est, aut traditum, neque ab aliquo ostendi poterit.

Rursus, supposita actus honestate, facile est intelligere conuenientiam eius, supponendo, quod certissimum est, Baptismum dare infantibus suum effectum, vt affirmant Patres omnes nuper citati, & expressse Iulianus, q. 6. s. 6. ad Gent. & sentit Damasc. lib. 4. c. 10. & ratione patet: quia omne sacramentum confert suum effectum non ponenti obicem: infantes autem neque ponunt, neque possunt ponere obicem, vt per se colat: recipiunt ergo sacramenti effectum: est ergo eis velissimus Baptismus: liberantur enim a potestate diaboli: sunt Christi & Ecclesie membra: praeueniunt, ne repentinis & inopinatis casibus obruantur, ac perpetuo pereant: armantur aduersus demonis tentationes: ac denique disponuntur, vt firmiter ac stabiliter illis adhaereat religio: ergo ex parte ipsorum infantium est maxime conueniens haec actio: nec in hoc laeditur eorum libertas, sed perficitur potius ac liberatur. Atque ideo etiam ex parte sacramenti, non est cur impediatur haec actio: differri quia tenentur paruuli, cum ad annos discretionis peruenerunt, in religione, quam professi sunt, perseuerare: & ad hoc merito cogi possunt, non minus quam si in adulta etate essent baptizati, vt dicemus. Et quamuis negare non possit, quin, ceteris paribus, perfectior modus sanctificationis & susceptionis baptismi sit per proprium consensum propriamque dispositionem: tamen hoc solum habet locum supposita capacitate, tamen propter alias causas maioris momenti non expedit, illam capacitatem expectare: sed melius est prius sanctificari modo illi etate accommodato, & postea per propriam dispositionem ac meritum in sanctitate crescere, ac confirmari.

Sed quares, an baptizare hos infantes non solum liceat, & expedit, verum etiam praecipuum sit. Respondetur primum, si necessitas vrgeat, ita vt infans sit in probabili mortis periculo: certum est hoc esse in praecipuo: tum ex generali lege charitatis, qua tenetur subuenire proximis extreme indigentibus, praesertim in spirituali necessitate: tum ex lege pietatis, qua parentes tenentur filiis prouidere: tum etiam ex lege iustitiae respectu pastorem Ecclesiae, qui ex officio tenetur, sacramenta subditis ministrare temporibus opportunis, & praesertim in necessitatis articulo. Neque in hoc videtur esse vlla dubitandi ratio: quin potius Tertullia. libro de Baptif. capit. 18. existimat, in hoc solo articulo esse paruulos baptizandos: Nam si necessitas non vrgeat, conuenientius indicat annos discretionis expectare: Ne sponsores (inquit) qui pro baptizato promittunt periculo se exponant, non implendi, quod promittunt, propter varias causas, quae in infantia occurrere possunt. Sed in hoc, vt in aliis, grauius errauit Tertullianus, vt probatum est. Nec incommodum illud, quod affert, est alicuius momenti: nam satis est, quod sponsor id praestet, quod commode poterit: quod si ipse defecerit, ad Ecclesiae pastores pertinet instruere infantem, aut aliquem prouidere, qui hoc munus in se suscipiat.

Deinde addendum est, extra casum necessitatis nullum extare diuinum praecipuum, quod obliget ad baptizandos hos infantes filios Christianorum ante vsum rationis. Neque enim scriptura vel traditioe ostendi potest de hac re positium praecipuum, neque etiam est naturale, quod ex aliis principiis fidei necessario sequatur. Dices ipsa quotidiana necessitas, & morale periculum, quod est in illa tenera etate, videtur esse sufficiens causa, vt ex vi institutionis Baptismi orta sit haec obligatio. Respondetur, hanc quidem rationem ostendere rem esse valde conuenientem: non tamen simpliciter necessariam: quia illa necessitas non est tanta, vt ex illa oriatur morale peri-

culum moriendi sine Baptismo: praecipue cum hoc sacramentum possit tanta facilitate administrari, vt rarissime possit euenire casus, in quo moraliter, ob acceleratam infantis mortem dari non possit. Quin potius Greg. Naz. d. orat. 40. significat, in necessitate quidem baptizandum esse infantem sine vlla mora: tamen extra illam expectandum esse triennij tempus, vt per se possit infans aliquo modo respondere & annuere. Hoc autem Nazianzeni arbitrium, habuit fortasse sua etate locum, nunc vero seruandum non est, nec per se loquendo, potuit vnquam esse necessarium, aut expediens. Quia si triennium expectandum esset, melius esset vsque ad rationis usum expectare. nam alias quid refert illa dilatio vsque ad tertium annum? aut quid interest verbis respondere, si mens non concipit, neque intelligere valet, ita vt credat & libere consentiat? sane neque ad suscipiendis commodum, neque ad sacramenti reuerentiam hoc vtile est, & alioqui maius infantium periculum est in etate tenuiori.

Vltimo ergo addendum est, Ecclesiastico iure necessarium esse baptizare hos infantes esse vsum rationis. Et si enim de hac re non inuenio ius canonicum, quod scriptum sit, tamen recepta Ecclesiae consuetudo sufficiens videtur ad hoc ius introducendum: cuius indicium esse potest, quod si quis fidelium vellet contra hanc consuetudinem agere, magnum scandalum in aliis generaret, nisi euident aliqua necessitas ad Baptismum differendum cogeret. Quocirca, & pastores Ecclesiae tenentur adhibere curam, vt hi paruuli mature baptizentur, & parentes etiam tenentur eos ad Baptismum offerre. Quod si ipsi negligentes sint, vel etiam si sint inuiti, pastores Ecclesiae eos debent obligare & cogere: vel, si opus sit, etiam ipsi inuitis filios baptizare: quia neque horum consensu est simpliciter ad baptismum necessarius, vt dixi, neque habent ius differendi filiorum Baptismum contra legem, seu consuetudinem Ecclesiae.

Sed quares tandem, pro quo tempore vrgeat haec obligatio. Respondetur in primis, expectandum esse, vt infans sit perfecte natus ex vtero matris: nam qui omnino natus non est, ita vt aqua contingi non possit, nullo modo baptizari potest, quia vt recte dixit August. lib. 6. contra Iulian. c. 5. nec per se abluui potest, vt per se constat, nec per matrem, cum reuera sit persona ab illa distincta, & animam habeat propria & distincta peccati macula affectam. Qui vero nasci incepit, baptizari integre non debet, donec integre ac perfecte nascatur: quia ordinarie non renascitur, nisi qui iam semel natus est, vt August. dixit epist. 57. Hoc autem intelligendum est extra casum necessitatis: tunc enim & ad reuerentiam sacramenti, & ad corporale commodum ipsius infantis pertinet, vt aliquantulum differatur Baptismus, & commodius tempus expectetur. Propter necessitatem vero baptizari potest & debet infans ante perfectam natiuitatem ex vtero, vt dicemus in Commentario arti. 11. vbi exponemus, quid tunc temporis agendum sit. Post perfectam vero natiuitatem corporalem, non potest certior regula assignari, quam vt Baptismus non nimium differatur sine causa contra Ecclesiae consuetudinem: quanta vero possit esse dilatio, & quando sit nimia censenda, prudentis arbitrio relinquendum est.

Ad fundamentum contrarij erroris iam fere responsum est: diximus enim nihil esse periculi, quoniam huiusmodi baptizati infantes, cum ad annos discretionis peruenerunt, non sunt amplius suo arbitrio relinquendi, sed obligandi sunt, & cogendi ad perseuerandum in religione suscepta, vt Concilium Tridentinum definit supra Canone 14. & latius in materia de fide ostenditur: quia per Baptismum hoc ius Ecclesiae acquiritur, quod potuit Christus ei dare. Cc. Trid. re: ac merito dedit, vt ex ipso vsu & traditione constat: quia necessarium erat, vt & hominem necesi-

Greg. Naz.

Ecclesiastico iure necessarium est pueros baptizare ante vsum rationis.

Aliud dubium respondeatur.

tati subueniretur, & sacramenta, ac religio Christiana debito honore tractarentur. Neque in hoc fit iniuria infanti: tum quia hoc ipso, quod ex Christianis nascitur, ipso iure natiuitatis est subditus Ecclesiae, sicut filius ancillae est seruus, filius Hispani est subditus regi Hispaniae: tum maxime, quia totum hoc negotium cedit in bonum & maximam utilitatem ipsius infantis, & re ipsa nullum fere nouum pondus illi imponitur: nam iure diuino tenetur, cum ad usum rationis peruenerit Christi fidem profiteri, & eius praecipis obedire: quod autem speciali modo subdatur Ecclesiae, reuera potius est commodum, quam onus, ex quo maiorem gratiam, maiusque auxilium consequitur ad id praestandum, quod iure tenetur.

SECTIO III.

Verum liceat, infantes infidelium filios baptizare, parentibus inuitis, quando parentes nullo modo sunt Ecclesiae subditi.

Titulus explicatur.

Postquam dictum est de filiis Christianorum, dicendum sequitur de filiis infidelium. Et est sermo de solis infantibus: nam adulti, ut diximus, sunt in hoc negotio iuris sui: & ideo neque quoad factum, neque quoad ius, pendunt in eo a voluntate parentum. Infantium vero Baptismus, quamuis non pendeat, quoad factum, seu, ut datus teneat: pendere tamen potest, quoad ius dandi, id est, ut iuste & licite detur, & hoc est, quod inquirimus: loquor autem in titulo huius sectionis de infidelibus, qui nullo modo sunt Ecclesiae subditi. Est enim considerandum, quosdam esse infideles, subditos Ecclesiae directe, ratione potestatis & iurisdictionis spiritualis, huiusmodi sunt omnes apostatae, qui post susceptum Baptismum defecerunt a fide, siue in haeresim inciderint, siue in Iudaismum, aut Paganismum declinauerint: & de his nulla est controuersia, quin Ecclesia habeat ius baptizandi eorum infantes, etiam si parentes renitentur. Nam ipsos etiam parentes potest ad fidem seruadam cogere, & poena etiam mortis afficere, si pertinaces sint, multo ergo magis potest eos priuare potestate, quam in filios suos habent. Praeterquam quod, ut supra ostensum est, ex vi natiuitatis, ex parentibus baptizatis, & subditis Ecclesiae, habet eadem Ecclesia ius & potestatem directam in ipsos filios, ut eos initiare possit, & in religione instituere. Alij vero sunt infideles, qui nunquam baptizati fuerunt, qui non sunt directe subditi spirituali iurisdictioni Ecclesiae, & hi sunt in duplici differentia: quidam sunt subditi Ecclesiae, seu principibus Christianis, quoad iurisdictionem seu dominium temporale, de quibus dicturi sumus sectione sequenti. Alij vero sunt, qui nullo modo, nec spiritualiter, nec temporaliter subiiciuntur Ecclesiae, de quibus est praesens dubitatio. In qua nonnulli Theologi affirmant, per se loquendo, posse Ecclesiam baptizare hos infantes sine consensu parentum, imo illis etiam inuitis. Haec sententia solet tribui Scoto in 4. d. 4. q. 9. sed ibi hoc non docet. Non enim loquitur de his infidelibus, sed de aliis subditis, Christianis principibus, de quibus etiam loquuntur Durand. & Gabr. ut postea dicemus: vnde nullum Theologorum inuenio, qui expresse hanc sententiam doceat: si qui tamen sunt, qui existiment huiusmodi infideles posse cogi, vel ad suscipiendam nostram fidem, vel saltem ad emendandos errores, & tollenda vitia legi & rationi naturali contraria, & ad fidem audiendam, & non impediendum eos, qui conuerti velint, hi consequenter dicent, posse iuste baptizari hos infantes, inuitis parentibus: sed de illa sententia, eiusque salitate non est hic dicendi locus: habet enim proprium in 2. 2. quaestio. 10. ubi interim videri possunt interpretes, & reliqui Scholastici in 4. distinctione 4. 5. & 6. & Genes. Sepulch. lib. 7. Polit. cap. 2. & Greg.

Duplex infidelium conditio.

Quorundam Theologorum sententia.

Lup. Partit. 2. tit. 23. leg. 3. qui duo auctores singulari illam sententiam defendunt. Quod vero ad praesentem rem spectat, potest haec sententia fundari duj licet via. Prima est, quia Ecclesia videtur ad hoc habere potestatem directam. Potuit enim Christus illam dare, ut per se notum est, nam maius & excellentius dominium habet in quocumque infantes, quam habeant parentes. Et videtur dedisse: nam verba eius generalia sunt, Doceat omnes gentes, baptizates eos. Nam sicut Christus instituit, ut baptismus esset medium necessarium etiam his infantibus, ita etiam praecipit, eos baptizari: sicut ergo praecipit generale est, ita & potestas baptizandi: ergo quamuis parentes resistant, possunt filij baptizari: nam in hoc ipsi faciunt contra Christi praecipitum, & contra potestatem Ecclesiae datam: vnde in hoc illi irrogatur iniuria: ergo merentur ipsi priuari potestate, quam habent in filios. Et confirmatur. Nam in lege naturae poterat quicumque fidelis offerre Deo alienum infantem, eius remedium contra originale peccatum applicare, inuito parente: ergo hoc ius translatum nunc est in Ecclesiam: alias nunc essent deterioris conditionis huiusmodi infantes.

Secundum fundamentum esse potest, quia saltem indirecte videtur habere Ecclesia hanc potestatem ipso iure naturae: quia potestas defendendi innocentes, omnibus est iura naturae concessa: sed hi infantes sunt innocentes & infirmi, & summam iniuriam a parentibus patiuntur, & maximum detrimentum: ergo licet eos defendere, & hos iure eos eripere, si opus fuerit, de potestate parentum, ut seculi baptizetur. Et confirmatur primo, nam parentes accipiunt potestatem in filios, ut eos in pietate instruant, & veri Dei cultu: sed ipsi abutuntur hac potestate contra Dei honorem, & contra filiorum salutem. Non est ergo cur hoc ius eis seruetur: ergo, non obstante hoc iure, possunt baptizari, inuitis parentibus. Confirmatur secundo, quia si parens vellet interficere filium, iure possemus illum cogere, ne id faciat, quia abutitur naturali iure, quod in illum habet: ergo multo magis hoc licet, si morem illi spiritualem procuret, dum non permittit illum baptizari.

Nihilominus dicendum est: non posse hos infantes iure baptizari, inuitis parentibus, neque priuata autoritate, neque publica. Haec est sententia D. Th. hic, & 2. 2. q. 10. artic. 12. quam sequuntur omnes eius discipuli utroque loco. Caiet. Capr. Palu. Sor. d. 5. Richard. d. 6. ar. 3. q. 3. Marfil. in 4. q. 4. art. 4. Anton. 2. p. tit. 12. c. 2. §. 4. Ut fundetur haec conclusio supponendum est, huiusmodi infideles non posse iuste cogi ad suscipiendam fidem per bellum, aut iniuriam aliquam. Ita statutum est in c. Qui syncrea, 45. dist. ex Greg. lib. 11. epist. 15. & idem sumitur ex eodem Greg. lib. 2. cap. 91. epist. 52. Idem statuitur in Concil. Tolet. 4. c. 56. & habetur in c. De Iudaeis, 45. dist. Idem statuitur in capit. Sicut Iudaei, de Iudaeis & Sarac. De Iudaeis, quae relatiue tractatur in materia de fide. Secundo supponendum est, iure naturae patrem habere ius in filium, ut eum instituat, & in rebus omnibus dirigat, atque gubernet: praesertim, quamdiu filius propria voluntate regi non potest: quia filius ex vi originis est aliquid patris: & ideo est sub patria potestate, ita, quia pater iure naturae tenetur providere filio, ac res illius diligenter curare: ergo e contrario, ut fit aequalitas, ius in filium ex natura rei ad patrem spectat. Ex his ergo concluditur ratio, nam duobus modis intelligi posset baptizare hos infantes filios infidelium, vno modo eripiendo eos parentibus, alio modo relinquendo eos sub eorum cura & potestate. Prior modus includit apertam iniuriam: non sunt autem facienda mala, ut eueniant bona. Assumptum pater, quia priuatur parentis naturali iure, & quasi dominio, quod habent in filios, quod iuste fieri non potest, quia Ecclesia nullam habet potestatem supra hos infideles, nec potest illos priuare rebus suis, ut conuert.